

Padělek nedotisku barvy u známky 10 Kč Růže 2008

Na trhu se letos objevily známky 10 Kč Růže 2008, Prof. č. 543, se silně zeslabenou nebo dokonce zcela chybějící červenou barvou. Byly nabízeny za 4 až 6 tisíc korun za kus a za tuto cenu jich několik našlo nového majitele. Když mi byly předloženy k prohlídce, zjistil jsem, že jde o padělek ke škodě sběratelů. A přitom na začátku všechno vypadalo tak krásně...

FRANTIŠEK BENEŠ

V běžné podnikové korespondenci údajně nalezl pozorný sběratel obálku s touto známkou, s téměř chybějící červenou barvou. Nabídl ji na inzerát dalšímu sběrateli, a ten podle zpáteční adresy kontaktoval odesílatelku, která tvrdila, že takových známek koupila více, část použila na frankování a 17 jich jí ještě zbylo (šlo o 9-blok, 5-blok a 3-pásku). Ty mu nabídla k prodeji.

Z uvedeného souboru mi byly předloženy dvě dvoupásky, které při zvětšení na denním světle i v UV záření vykazovaly stopy manipulace. Na obou sice chyběla červená barva, ale v 60-násobném zvětšení byly jasně viditelné její stopy pod iridiscentní barvou v ploše květu; na horních dvou okvětních lístcích, kde iridiscentní barva chybí, se však stopy červené už nenacházely. První dvoupáska měla stop červené barvy výrazně více a zelená barva listů byla podobná barvě pravých známek (u těch je žlutozelená, na zkoumané dvoupásce je slabě modrozelená). Druhá dvoupáska měla stop červené barvy výrazně méně a zelená barva listů byla značně odlišná - výrazně modrozelená, a její okraje navíc jevíly stopy rozpíjení - jako u vodových barev. To by mohlo svědčit o různě dlouhém působení činidla, kdy důkladnější odstranění červené ovlivňuje i další barvy.

Při prohlídce v UV záření je jasně vidět rozdíl v intenzitě luminoforu, který působením činidla slabne. Použití činidlo nepůsobilo na bázi vody, protože lep všech známek je nepoškozený.

Je zjevné, že jde o odbarvení, zřejmě nějakým průmyslovým čistidlem nebo rozpouštědlem, jako tomu bylo u odbarvené známky 13 K Košické 1945.

Abych si to ověřil, udělal jsem jednoduchý pokus: běžnou známkou 10 Kč Růže jsem ponořil na 10 minut

do čističe skvrn Čikuli, a poté jsem několikrát přes její obraz přejel papírovým ubrouskem. Z ještě vlhké známky se mi tak poměrně snadno podařilo setřít nejen hlubotiskové barvy, ale i barvu ocelotiskovou (papír i lep přitom zůstaly nepoškozené). To svědčí o tom, že použitý známkový papír svou povrchovou úpravou neumožňuje dostatečné zasáknutí tiskových barev, čehož se mohou padělatelé snažit využít. Při hodnocení zeslabených nebo chybějících barev je proto třeba opatrnosti.

Ve světle zjištěných skutečností bude samozřejmě třeba kriticky přezkoumat záznam výrobní vady této známky v katalogu Pofis.

A jaké si z celé věci vzít poučení? Především nepřikládat žádnou váhu historikám o původu takovýchto nálezů a při nákupu se řídit selským rozumem. Pokud v UV záření údajná odchylnka vypadá výrazně jinak, než běžná pravá známka, a pokud se navíc liší odstín další barvy, je to proti varovný signál. Někteří sběratelé však natolik touží, aby to byla pravda, že tuhle bližající kontrolku ke své škodě přehlédnou...

Zkoumané známky v UV záření a na denním světle

